

تاریخ ۲

روند حکومتی امویان

سیاست و حکومت اموی

مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد:

1. فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تاکید پیامبر و قرآن

2. تبدیل خلافت دینی به سلطنتی

نشانه‌ها و آثار این تحول در ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی:

موروثی شدن خلافت

استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت

قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای

تبعیض و نابرابری اقتصادی

ترویج تفکر جبرگرایی

معاویه نخستین خلیفه‌ای بود که با زور و غلبه نظامی زمام امور را به دست گرفت.

در زمان امویان اخذ بیعت با تهدید و اجبار همراه بود.

تاریخ ۲

سلسله مراتب اخذ بیعت در زمان امویان:

۱- بزرگان خاندان اموی

۲- فرماندهان نظامی و امیران ولایت

۳- افراد صاحب نفوذ و مردم تحت حکومت

۴- تهدید جان و مال مخالفان (مانند بیعت با یزید در مکه و مدینه)

سیاست بنی‌امیه در برابر معترضان: سرکوب و خشونت: عمرو بن حمق

حجر بن عدی: حکم قتل

صاحب منصبان سیاسی و نظامی و حاکمان شهرها و مناطق خشن بودند:

حجاج بن یوسف ثقفی

موروثی شدن خلافت:

اولین گام را معاویه برداشت.

برخی خلفای اموی همزمان برای دو پسر خود بیعت می‌گرفتند.

ایجاد دو دوستگی، اختلاف و رقابت که منجر به ضعف درونی اموی شد.

قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای

امویان به پیوندهای قبیله‌ای و قومی اهمیت زیادی می‌دادند. (مانند اهمیت

بنی‌امیه و قریش)

تاریخ ۲

موالی: موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمانان / محرومیت از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی / عدم اجازه برای مناصب سیاسی، نظامی و قضایی

عرب‌گرایی امویان منجر شد به تحقیر و تبعیض نسبت به مسلمانان غیرعرب و اطرافیان / گرایش به مخالفان خلافت بنی‌امیه به ویژه اهل بیت پیامبر / حضور چشمگیر موالی در قیام‌ها و شورش‌های ضد اموی

قیام مختار / قیام زید فرزند امام سجاد / قیام عبدالرحمان بن اشعث

تبعیض و نابرابری اقتصادی

بیت‌المال مسلمانان در زمان خلفای اموی = خزانه شخصی

در نظر گرفتن منافع شخصی، خاندانی و قومی در توزیع درآمدهای عمومی

اختصاص سهم کم‌تر عطایامیان مسلمانان غیر عرب

دریافت جزیه از نو مسلمانان در خراسان و مناطق دیگر

دلایل ترویج تفکر جبرگرایی:

۱- پذیرش حکومت امویان

۲- عدم مقاومت در برابر آن

اقدامات عمر بن عبدالعزیز:

توقف فتوحات

تاریخ ۲

عدم دریافت جزیه از نو مسلمانان

منع دشنام‌گویی و اهانت به امام علی

بازگرداندن فدک به اهل بیت

با وجود اقدامات سیاسی، نظامی، اقتصادی و تبلیغی امویان، همیشه با

مقاومت‌های جدی مواجه بودند.

علویان / موالی / بازماندگان خوارج

قیام امام حسین:

تأثیرات واقعه عاشورا:

فکری / فرهنگی / سیاسی / اجتماعی

مدرسه مجازی آینو